

**Szombati idő:** Erősebb északi, északkeleti szél, a délkeleti s déli megyékben néhány helyen havazás. A hőmérséklet alig változik.

Ára 10 fillér (3 lei)

# MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Muze

Péntek, X. évfolyam, 7 (2574) sz.

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 január 10

## Elkészült Roosevelt törvényjavaslata az Angliának kölcsönként nyújtandó hadianyagszállításról

Általános felfogás szerint a kongresszus 8-10 napon belül törvényerőre emeli a javaslatot

### Roosevelt külön kiküldöttje megérkezett Londonba

A *Mai Nap* írja: Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök csütörtökre egybehívott értekezletével kapcsolatban az esti órákban vált ismeretessé, hogy a törvényjavaslat, amely a Nagybritanniának kölcsönként nyújtandó hadianyagszállításról szól, teljesen elkészült. A javaslat gyakorlatilag korlátlan felhatalmazást biztosít az elnöknek. Az értekezleten résztvettek a demokrata párt legfontosabb vezetőségi személyei és így azt hiszik, hogy a megbeszélések a javaslat pénteki beterjesztésének útját egyengetik.

Washingtonból jelentik: Washingtoni jól értesült körökben az elszige-

telődés híveinek erős ellenzékével számolnak, még is általános a meggyőződés, hogy a kongresszus az elnök törvényjavaslatát legkésőbb 8-10 nap alatt törvényerőre emeli.

Washingtonból jelentik: Knox ezredes, tengerészeti miniszter csütörtökön kijelentette, hogy az amerikai flotta nagyarányú átszervezésével kapcsolatban a kongresszustól további kétszázharminc új hadihajó építését fogja kérni.

Stockholmból jelentik: Hopkins, Roosevelt elnök rendkívüli követe Liszabonból jövet csütörtökön délután megérkezett az angol fővárosba.

mivel most a Földközi-tenger a főfront, ott lesznek támogatásukkal.

**Argentínában szigorú büntetéssel sújtják a semlegességet veszélyeztető újságírókat szerzőit.**

Buenos-Airesből jelentik (Német Távirati Iroda): Az argentinai sajtóban és közvéleményben nagy feltűnést

keltett az argentinai kormány a parlament elé terjesztett törvényjavaslata, amely szigorú büntetést állapít meg különböző, a büntető törvénykönyvbe eddig fel nem vett sajtócselekményekre. Így: 6 hónapi börtönnel sújtják az olyan nyilatkozatok terjesztését, amelyek veszélyeztetik az ország semlegességét, vagy szuverenitását, továbbá azokat, amelyek azt a célszót árulják el, hogy meg akarják ingatni a mostani kormányzatot.

**Amerika nem küldött csapatokat Grönlandba.**

Washingtonból jelentik (NTL): A Grönlandra vonatkozó híreszteléssel kapcsolatban a külügyi hivatal hivatalos nyilatkozatot adott ki, mely szerint az Egyesült Államok nem küldött csapatokat Grönlandba és ezen a dőn birtokon semmiféle repülő-, vagy tengerészeti támpontot nem létesítettek.

## Göbbels: „Ebben az évben vége lesz a háborúnak”

Berlinből jelentik: A Pest írja: A külföldi újságírók házában felavatásánál Göbbels propagandaügyi miniszter beszédet mondott. Kiemelte, hogy ebben az évben már vége lesz a háborúnak, de hogy hol és hogyan kerül sor a győzelemre vezető akció, arra nézve még a legnagyobb fokú titoktartást kell megőriznie.

**Churchill távozását és a béke helyreállítását sürgeti az angol szélső baloldal.**

Newyorkból jelentik: (NTL) Pritt szélsőbaloldali angol politikus kijelentette a sajtóértekezleten, hogy vasárnapra népgyűlést hívtak egybe. A nép-

képviselőtalálkozásnak az a célja, hogy előmozdítsák az angol népkormány felállítását. Azt követelik, hogy távozzon a jelenlegi kormány. Kijelentette, hogy politikai egyesülete semmiféle összeköttetésben sincs a kommunistákkal és nem élvezi anyagi támogatásukat. A szervezet immár 3 millió tagjának elege van a mostani kormánytól és békére áthítozik.

**Hopkins megkezdte tanácskozáseit az angol kormány tagjaival.**

Londonból jelentik: (Reuter.) Hopkins, Roosevelt kiküldöttje, aki csütörtökön érkezett meg Angliába, pénteken korareggel elhagyta londoni szállodáját, hogy megkezdje hivatalos látogatásait. Először az Egyesült Államok nagykövétét látogatta meg, de még ma találkozik Churchill miniszterelnökkel, Eden külügyminiszterrel és Halifax lord, új washingtoni angol nagykövettel is.

Washingtonból jelentik: (NTL.) A szenátus csütörtöki ülésén hevesen támadták Rooseveltnek azt a tervét, hogy Angliának kölcsönként engedjenek át hadianyagot. Willey köztársaságipárti szenátor azt követelte, hogy Anglia nyújtson biztosítékot Amerikától származó hajóért, repülőgépekért és hadianyagért. Biztosíték fejében Anglia írassa át Amerikára a nyugati félgömbön lévő birtokait vagy engedje át a tulajdonában lévő 7 milliárd értékű amerikai értékpapírt.

## Walter Leyton angol közgazdász szerint 1940 Hitler esztendeje volt

**A múlt év német győzelmei megváltoztatták az erőviszonyokat**

Stockholmból jelentik (NTL): Sir Walter Leyton angol közgazdász rádióbeszédében kijelentette, hogy 1940 Hitler esztendeje volt. Az 1940-ben elért európai győzelmek megváltoztatták az erőviszonyokat. Németország Nagybritanniával szemben 4, vagy 5 az 1-hez arányban fölényben van. A háború kitörése előtt Németország acéltermelése 22 millió tonna, Angliáé és Franciaországé 23 millió tonna volt. Ebben az évben a Németország ellenőrzése alatt álló országok évi termelése 42 millió tonna, Angliáé csupán 15 millió tonna. Az arány 3:1 — Németország javára.

Az angol közgazdász beszéde során kijelentette még, hogy az Egyesült Államok segítőkészsége ki tudja egyenlíteni a nehézséget, mert az angolok számára még mindig nyitva állnak a tengeri utak.

**Az olasz sereget nem érte halálos ütés Bardia elstével.**

Rómából jelentik (Stefani): A *Regime Fascista* foglalkozik Olaszország hadihelyzetével az afrikai fronton bekövetkezett eseményekkel kapcsolatban. Nevetséges — úgymond — azt állítani, mintha az olasz sereg Bardia feladásával halálos ütést kapott volna.

Néhány lybiai csapattesten kívül az ott harcoló összes csapatok olaszok voltak. Az angolok hívek maradtak régi módszereikhez és jelen esetben is ausztráliaiakat használnak fel a küzdelemben. Olaszország sohasem érezte annyira a bosszu szükségét, mint most és kész bármilyen áldozatra. A németek kijelentették, hogy

## Japán megerősíti légvédelmét

**Angol háborús készülődések Hongkongban**

Tokióból jelentik (NTL): A kormány pénteki ülésén Toyo tábornok, hadügyminiszter javaslata alapján egyhangulag elhatározták, hogy megerősítik Japán légi védelmét. A haderő már elkészítette a programot a légierő kiegészítésére és megerősítésére. A kormány elhatározta továbbá, hogy a véderő javaslatát az 1941. évi mozgósítási terv keretében sürgős programként állítják be.

Milanóból jelentik: A *Stampa* sanghaji jelentése szerint Hongkongban az angol hatóságok lázasan dolgoznak a város megerősítésén. Mindenképpen felkészülnek a háborúra. A sziklába légvédelmi pincéket váganak, melyek egyenként ötszáz embert fogadnak be. Az erődítményeket megerősítik és új védelmi vonalakat építenek.

## Anglia egymástól távoleső vidékeit bombázták az éjszaka a német repülők

**Az angol jelentés is bezámol a nagyarányú német légi tevékenységről. — Angol repülők német terület fölé hatoltak, de célt nem értek el**

Berlinből jelentik: (NTI) A német légierő január 10-re virradó éjszaka folytatta támadásait, s jollehet az időjárás rosszabbodott, zavartalanul végrehajtotta feladatát. Bristolban hadi célpontokat, néhány más városban szintén fontos célpontokat bombáztak. A bombázások nyomán tüzek keletkeztek.

Ejjeli vadászgépeink 10-re virradó éjszaka lelőttek egy angol bombázót, amely német tenger felé repült.

Londonból jelentik: (Reuter) A légügyi és belbiztonsági miniszterium jelenti: Péntekre virradó éjszaka nagyarányú ellenséges légitvekenység folyt az ország felett. Ellenséges repülők bombákat dobtak le egymástól nagy távolságra eső angliai és wa-

lesi vidékekre, így a Mersey partvidékre, Északnyugat-Angliára, Midlandra és London körzetére. Több helyen tüzek keletkeztek.

Berlinből jelentik: (NTI) Csütörtökön a kora éjjeli órákban néhány angol bombázó repülőgép behatolt a Német Birodalom területére. Azt hitték, hogy az időjárás kedvező a támadásra. A holdvilágos, felhőtlen éjszaka azonban inkább a német légvédelemnek volt hasznára, amely minden előkészületet megtett, hogy szembeszálljon és már kezdettől fogva hatástalanra tette a támadást. Az angol gépek legnagyobb részben nem érték el a kitűzött célpontjukat és Németország síkvidékein dobták le bombáikat.

### Egyre jobban érezteti hatását az olasz repülők tevékenysége a görög légi térben

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) Az albán harctérről érkezett jelentések szerint a görög csapatok a Szkumba folyó völgyében támadják az olasz állásokat. A görög messzehordó ágyuk Valonát lövik. Az olasz repülőgépek hevesen bombázzák a görögök utánpótlási vonalát.

Görög-albán arcvonal: A Stefani Iroda különtudósítója jelenti: A görög-albán arcvonal légiterében az olasz

repülők tevékenykedtek. A tevékenykedés napról-napra erősebben érezteti hatását. Tegnap a nap folyamán az olasz légierők az arcvonal egész hosszában igen eredményesen tevékenykedtek. Az olasz repülők számos ellenséges ütegállást találtak el és több hidat is elpusztítottak. Olasz repülőgépek ellenséges csapatoszlopokat fedeztek fel.

### Olasz bombavető rajok sikeres támadása angol hajóraj ellen. Málta szigetét is hevesen támadták az olasz repülők

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda légierőrelembeli különtudósítója jelenti, hogy az olasz bombázók a péntekre virradó éjjel légitámadást hajtottak végre a Málta szigeten fekvő La Valetta katonai célpontjai ellen. A repülők nagymértű bombákat dobtak le. Nyomukban súlyos kár keletkezett és egy helyen tüzvész támadt. Jollehet a légvédelmi ütegek hevesen tüzeltek, minden repülőgép visszatért támaszpontjára.

Rómából jelentik: A Stefani Iroda légügyi különtudósítója jelenti: Olasz bombavető rajok megtámadtak egy angol hajórajt a Földközi tenger nyugati felében. Nagy magasságból nagymértű bombákat dobtak le. Egy olasz torpedóvető repülőgép megtorpedózott egy ellenséges gőzöst a Málta szigeten levő egyik öbölben. Több más angol kereskedelmi hajót is megtámadtak, közülük egyet megrongáltak.

### A Köln melletti Betlehem-kolostort és a düsseldorfi katolikus legényegylet házát pusztították el az angol bombák

**A német és olasz véderőfőparancsnokság jelentése**

Berlinből jelentik: (NTI) A véderőfőparancsnokság jelenti: A légierő csütörtökön fegyveres felderítést végzett egészen Észak-Skóciáig. Január 10-ére virradó éjjel erős harci kötelékek sikeres bombatámadásokat hajtottak végre Közép- és Déli-Anglia, különösen Manchester, London és Liverpool ellen.

Az ellenség támadásai az elmúlt éjszaka főleg különböző nyugatnémetországi helységek ellen irányultak. Néhány lakóházon kívül megrongáltak a Köln melletti Betlehem-kolos-

tort és elpusztították a düsseldorfi katolikus legényegylet házát. Katonai és hadigazdálkodási célokot nem találtak el. A polgári lakosság körében hűszen meghaltak, néhányan megsérültek. A szerencsétlenül jártak majdnem kivétel nélkül az óvóhelyeken kívül tartózkodtak. Éjjeli vadászaink és légvédelmi ütegeink lelőttek egy-egy ellenséges repülőgépet.

**Valahol Oloszországban.** Az olasz főhadiszállás 218-ik közleménye: A görög arcvonalon helyi jellegű tevékenykedés volt a 11-ik hadtest néhány

szakaszán. Az arcvonal többi részén tüzérségi tevékenység folyt. A légi haderő menetelő csapatokat és szállító kocsikat támadott meg bombával és géppuskatűzzel. Egy fontos ellenséges tengerészeti támaszpont légvédelmét ellátó légvédelmi üteget eltaláltuk. Tengeri egységeink hatásosan tüzeltek az ellenség parti állásaira. Bombázó rajaink a Földközi tenger nyugati részén megtámadtak egy nagy angol hajórajt. Noha a légvédelem hevesen tüzelt, találat ért egy hadihajót. Egy ellenséges vadászgépet lelőtünk. Kettő gépünk nem tért vissza. Légi alakulatunk hatásosan bombázott és géppuskatűzzel árasztotta el Málta légi támaszpontját. A földön veszteglő öt gépet, két gőzöst és egy légvédelmi üteget ért találat. Egy vadászgépet is lelőtünk.

Kirenaikában Tobruk környékén tüzérségi tüzelés folyt. Ennek során ellenséges gépesített járműveket pusztítottunk el. Repülőgépeink bombázták Sollum kikötőjét. Egy harci és vadászrajunk felfedezett és megtámadott mintegy száz ellenséges gépjárművet, amelyek egy Tobruktól nyugatra fekvő helység felé igyekeztek. Egy ellenséges gép gyújtóbombákat dobott Messinára. Tüzek keletkeztek, ezeket azonban még csirákban elfojtották. Senkisémet sebesült meg. Torpedónaszádaink elsüllyesztettek két ellenséges tengeralattjárót.

### 200 ezer tonna hajóteret süllyesztett el egyetlen német búvárhajó.

Berlinből jelentik: (NTI) Hitler fogadta Schepké sörhajókapitányt és a sok sikert aratott búvárhajóparancsnoknak átnyújtotta a vaskeresztet a tölgyfakoszorúval. A kapitány több mint 200.000 tonna ellenséges kereskedelmi hajóteret süllyesztett el.

Stockholmból jelentik: (NTI) A Reuter Iroda londoni jelentése szerint ott bejelentették a Narval tengeralattjáró

elsüllyesztését. A Narval ezelőtt francia tengeralattjáró volt, most angol szolgálatban állott.

Newyorkból jelentik: (NTI) A Mackay Rádió felfogta a 4843 tonnas Passan brit áruszállítóhajó rádiótáviratát, amelyben közli, hogy Irországtól ötszáz mértföldnyire északnyugatra megtorpedózták. A hajót 5t évvel ezelőtt építették.

### Angolellesenes lázadás Transjordániában

Ankarából jelentik: Ideérkezett jelentések szerint a transjordáni Abdula emír ellen elkövetett merénylet után lázadás tört ki. Amman, Aca-bar városokban megtámadták az angol katonaságot és egyrészüket foglyul ejtették.

### Kenyéradagolást vezetnek be Szlovéniában

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) Szlovénia élelmiszerellátása nagy nehézségekbe ütközik. E miatt az élelmiszer adagolják. Rendelet jelent meg, hogy a heti kenyéradag fejenként 4 kgr. Gyermeknek 6 éves korig, 2 kgr. 14 éves korig 3 kgr., a munkások pedig 5 kgr. kenyeret kapnak. A pékek csak olyan kenyeret süthetnek, amelyben 40 százalék búza és 60 százalék kukoricaliszt van. Először a kenyérféreg rendszeresítik.

### Pályázati hirdetés

A csikszentimrei római katolikus kántor-tanítói állásra január 26-ik határidővel pályázatot hirdet az egyháztanács. Javadalom: törvényes tanítói fizetés az egyházközségtől és államsegélyből. Természetbeni lakás köteleességét az egyháztanács és püspöki rendelkezések szabják meg. Kán torpróba saját költségén. Pályázatok a római katolikus plébániára küldendők.

**FERENC JÓZSEF**  
KESERŰVIZ

## A román Jani Teodor Magyarországon megkapta nyugdíját, amit Romániában megtagadtak tőle

**Hogyan fest a valóságban a nemzetiségek helyzete Magyarországon**

Marosvásárhelyről jelentik: A Marosvásárhelyen megjelenő Magyar Szó a romániai rúdó uszításával szembe fordítva az alábbi esetet: Jani Teodor görög katolikus, nyárádkarácsonyfalvi román nemzetiségű földműves a világháború előtt, mint a magyar csendőrség tisztihelyettese teljesített szolgálatot. 1918-ban azonban megrongált és ekkor nyugdíjazták. Az uralomátvétel után a román ható-

ságok megvonták nyugdíját és 22 éven át Jani Teodor egyetlen fillért sem kapott. Rokkantsága miatt csak nehezen tudott megélni. A bécsi döntés után Jani Teodor levelet írt a magyar hatóságoknak, elpanaszolta szomorú sorsát. Újév napján a magyar postás kézbesítette neki a múlt év október elsejéig visszamenő nyugdíját. Így fest a valóságban a nemzetiségek sorsa Magyarországon. — írja a lap.

## „A francia nép lassanként megérti, hogy a háborút elvesztette és viselnie kell annak következményeit“

A franciaországi német katonai parancsnokság közigazgatási vezetőjének nyilatkozata a megszállt területek gazdasági helyzetéről

### A fontosabb gyári és ipari üzemek ismét megkezdtek működésüket

**Párizsból jelentik:** A compiégnéi fegyverszüneti szerződés értelmében Franciaország 340 ezer négyzetkilométernyi területét, melyen mintegy 24 millió ember él, német csapatok szállották meg. Ennek az óriási területnek közigazgatása nagy feladatot ró a német katonai igazgatásra és a megszálló német csapatokra. A franciaországi német katonai parancsnokság közigazgatási törzsének élén *Schmied* dr. württembergi belügyi és gazdasági miniszter áll, aki párizsi főhadiszállásán fogadta a Magyar Távirati Iroda munkatársát és tájékoztatta a francia-

országi német katonai igazgatás feladatairól, munkájáról és eddigi eredményeiről.

— A német katonai igazgatás feladata — mondotta a miniszter — a végrehajtott hatalom gyakorlása, továbbá biztosítása és közigazgatása a megszállott Franciaországnak, mint az Anglia elleni hadművelet kiinduló pontjának. Ezen túlmenően azonban arra is törekszünk, hogy az élet a megszállott francia területen minél hamarabb a rendes kerékvágásba zökkenjen.

ság csak olyan kérdésekbe avatkozik bele, amelyek német érdekeket érintenek.

A továbbiak során arra a kérdésre, hogy milyen a francia lakosság hangulata és általában hogyan viselkedik a megszálló csapatokkal szemben a miniszter a következőket mondotta:

### Német csapatok segédkeztek a termés betakarításában és a szántás-vetésben

— A francia lakosság, kivéve Észak-Franciaországnak a háborútól erősen sújtott területét, legnagyobb részben ismét visszatért régi lakhelyére. Gazdasági szempontból a katonailag megszállt területet, Norvégia északi csücskétől a spanyol határig, egyeleges gazdasági egészek tekintjük és célunk, hogy a birtokunkba jutott terület gazdasági lehetőségeit megfelelően kihasználjuk, ugyanakkor biztosítva a gazdasági vérkeringés folytonosságát.

*Már az előnyomuló német csapatok arra törekedtek, hogy a lehetőséghez mérten ne tegyenek tönkre gazdasági javakat. A termést a legtöbb helyen német csapatok segítségével sikerült betakarítani. Az őszi szántás-vetésben ugyancsak német katonák segítettek. A háborús köröket azonban nem lehet máról-holnapra eltüntetni.*

Ez az egyik oka az egyre jobban érezhető élelmiszerhiánynak, de oka ennek a francia kormányok elhibázott gazdasági politikája is, amely elhanyagolta a mezőgazdaságot, nem gyűjtött

tartalékokat és főleg a tengerentúli és gyarmati behozatalra számított. A fontosabb gyári és ipari üzemek nagyrésze ismét megkezdte működését, elsősorban azok, amelyek Németország számára hadiszempontból fontosak. Ezek a szákmányul lefoglalt készletekből vagy magából Németországból kapnak nyersanyagot, német nyersanyaggal és német megrendelésre dolgozó üzemek megindulása természetesen nagyban hozzájárult a francia munkanélküliség csökkentéséhez.

### A franciák igyekeznek segítségére lenni a német katonai igazgatásnak.

A továbbiakban hangoztatta a miniszter, hogy a német katonaság és a francia közigazgatás szervei között nincsenek surlódások. A franciák igyekeznek megfelelő módon segíteni a német katonai igazgatásnak

— Mi — folytatta *Schmied* dr. — a fegyverszüneti szerződés értelmében lehetőleg önállóan hagyjuk dolgozni a francia hatóságokat. A német katonai

## Egyre nagyobb méreteket öltenek a harcok Sziám és Indo-Kína határán

### Ostromállapotot hirdettek ki Indo-Kína két tartományában

**Sanghaiból jelentik (NTI):** Saigonból származó jelentés szerint Sziám és Indokína határvidékén a harcok egyre nagyobb méreteket öltenek. Az utolsó napokban különösen hevesek voltak a sziámi támadások, amikor 30 sziámi repülő avatkozott be a harcokba. Indokínai katonai tényezők célozzák, hogy 30 kilométernyire vonultak volna vissza az ország belsőjébe a sziámi támadások elől. Hanoi francia tisztviselők kijelentették, hogy az ellentámadások csupán megtorló intézkedések, amiket azonnal

megszüntetnek, mielőtt Sziám abbahagyja a támadásokat.

**Singaporeból jelentik (Reuter):** Indokína két tartományában ostromállapotot hirdettek ki.

**Newyorkból jelentik:** Az *Associated Press* jelentése szerint Indokínában a francia hatóságok mindent elkövetnek a sziámi előnyomulás feltartóztatására. Megnehezíti helyzetüket, hogy a japán határon állandó összeütközések vannak. Hanoiiban a japánok nagyszámú csapatokat tettek partra.

## NYILTTER\*

A budapesti

### Lubé kávé és tápszerüzem

tisztelettel közli i. t. vásárlóival és azokkal, akik vásárolni óhajtanak, hogy eladói (utazói) pénz felvételére nem jogosultak.

— A francia nép lassanként megérti, hogy a háborút elvesztette és viselnie kell a háborúvesztés szomoró következményeit. Minden észrevehető ellenkezés nélkül aláveti magát a rendelkezéseknek, bár a túlzottan egyéni gondolkodású francia polgár nehezen tud beleilleszkedni a német fegyverembe.

## Boris bolgár király kihallgatáson fogadta Filov miniszterelnököt

Bulgária ismét az érdeklődés középpontjába került.

### Filov népgyűlésen ismerteti németországi útját

Szófiából jelentik: (NTI) **Boris király csütörtökön délelőtt kihallgatáson fogadta Filoff miniszterelnököt, aki most tért vissza bécsi útjáról.**

### Filov megbeszélése az angol követtel.

Belgrádból jelentik: Szófiából jelentik a Politika: **Filoff miniszterelnök Németországból való visszaérkezése után ismét teljes agilitással vesz részt a kormányzati ügyekben. Tegnap az esti órákban kihallgatáson fogadta Randon angol követet és hosszas tanácskozást folytatott vele. A megbeszélés anyagáról semmi sem szivárgott ki.**

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) Szófiái jelentés szerint Filoff egészségügyi állapotának gyengülése miatt kormányátalakításra kerülhet a sor. A jövő hét folyamán az ország 30 városában népgyűlés lesz. Ruszcsukban Filoff is felszólal. Valószínűleg ismerteti bécsi útját.

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) A Politika berlini tudósítójának szerint az utóbbi napokban igen nagy érdeklődés nyilvánul meg Berlinben Bulgária iránt. Az a felfogás alakult ki, hogy Bulgária ismét az érdeklődés középpontjába került, sokkal inkább, mint akkor, amikor arról volt szó, hogy csatlakozik a háromhatalmi egyezményhez. Berlini újságíró körökben sokat beszélnek Bagrianov bolgár miniszter jövőbeli szerepléséről, azonban ma még nem lehet tudni, hogy ez a találgatás megfelel-e a valóságnak. Különösen nagy érdeklődéssel kísérik az esetleges bolgár kormányváltásra vonatkozó híreket. A kormányváltás a német-bolgár viszonyt megváltoztathatja, azonban nem lehet határozottsággal állítani, hogy ennek a viszonyoknak megváltozása az olasz-görög viszály végleges fel számolására vezethető vissza, valamint a Német Birodalomnak arra a kísér-

letére, hogy katonai erővel ellensúlyozza Angliának a Földközi tenger keleti részén kifejtett tevékenységét.

### Nincs semmi feltűnő a balkáni szovjet követek hazarendelésében

Szófiából jelentik: Szófiából jelentik a Vremen: A Míror c. szófiái lap hosszabban foglalkozik a Szovjet balkáni követeinek Moszkvába rendelésével. Cikkében azt fejtegeti, hogy a szovjet diplomaták moszkvai utazásában nincs semmi feltűnő. Nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy Moszkva ultimátumot küldött volna Bukarestnek, amelyben a Duna torkolatánál speciális helyzetet és támaszpontot követelt volna.

### Szaradzoglu titokzatos útja.

Istanbulból jelentik: (Budapesti Tudósító) Szaradzoglu török külügyminiszter Istanbulba érkezett. Utazásának céljáról semmit sem közöltek.

## Moszkva felajánlotta Magyarországnak az 1849-ben zsákmányolt zászlók visszaadását

Az Uj Nemzedék írja: A római lapok arról írják, hogy a szovjetkormány felajánlotta a magyar kormányoknak az 1849-ben zsákmányolt zászlók visszaadását. A budapesti kormány az orosz kormányhoz ezt a gesztusát köszönettel vette tudomásul és válaszában rámutatott azokra a kitűnő kapcsolatokra, amelyek Magyarországot északi szomszédjához fűzik.

**Üngyuitók újra kaphatók**  
Tiszay órásnál, Rákóczi-ut 6.

## Nagyváradai mozaik

Sokat foglalkoztunk már az áruelosztás kérdésével, de egy ezrelékét sem sorakoztattuk még fel azoknak a misszisságoknak, amelyek ezen a téren a keresztény magyar kereskedők érvényesülését gátolják. Most ismét történi egy kirívó eset. Van vagy három-négy keresztény festékkereskedő Nagyváradon, akik épp olyan nehézségekkel küzdenek az árubeszerezésnél, mint más szakmában működő kartársaik. Most érkezett Nagyváradra egy vagon bécsi fehér, ami olyan fontos cikk a festékeseknél, mint például a fűszereseknél a cukor. Nagy haszon nincs rajta, de tartani kell. És ebből a vagon szállítmányból Weiszberger zsidó főlerakatos kizárólag zsidó festékkereskedőknek jutott, úgyhogy a keresztények most már csak harmadkézből szerezhetik be a bécsi fehért, ugyanolyan áron, amilyenén az iparosok a zsidó festékkereskedőtől vásárolhatják. Ennek természetesen következménye az, hogy csak pár fillérrel drágábban tudják a bécsi fehért árulni, mint a zsidók. Egy okkal több a tájékozatlan keresztény vásárlók szemében, hogy tisztességtelen szándéku üzereknek, vagy legalább is érheterlen, rossz kereskedőknek tekintsék őket... Kérdésünk kell: nem működik sehol olyan hatóság, amely hivatalos lenne a keresztény magyar kereskedők érdekeinek és a keresztény magyar kereskedelem tekintélyének megvédésére?

Egy másik eset. Egy nagyváradai keresztény fűszeres zsidó kartársával egyidőben rendelt árut karácsonyra. A zsidó pontosan meg is kapta, ki is árulta a karácsonyi vásáron. A keresztény kereskedő azonban hiába várta a szállítmányt. Kapkodott fűhöz, jához és a zsidó kartárs, akít illetékes helyről diszkreéten értesítettek, hogy a keresztény versenytársát szabályszerűen le fogják marasztalni, nagy kegyesen ajánlatot is tett, hogy olyan áron szívesen enged át neki készletéből, amilyenén ő is kiszolgálja a vevőit. Legyen boldog a magyar kereskedő, ha nem kell szegyenkeznie áruhiány miatt. Keresni elég, ha a zsidó keres...

Hasonló a helyzet még a közszállítások terén is, amit egy keresztény kereskedő mulatságos, de egyben felháborító esete igazol. Valamelyik hivatal felszólította, tegyen ajánlatot húsz berámázott kormányzóképző szállítására. De lelkére kötötték, hogy ajánlatához csatolja annak okmányoszerű igazolását, hogy keresztény forrásból szerezte be az anyagot és hogy ő maga is fajtázta keresztény magyar. A magyar kereskedő boldog volt, hogy végre egy hivatalban ilyen remek szellemmel találkozott s lótnifutni kezdett keresztilvelek és más

okmányok után. S mikor már együtt voltak az iratok, amelyek nagyszülőlkig visszamenőleg igazolták fajmagyar származását s a kép, papír és keretanyag magyar eredetét, megjelent a nagy megrendelést eszközölő hivatalban, hogy hatalmas okmánypaksamétával súlyosbítozt ajámlatát átadja. De nem kis meglepetésére két pájeszes zsidót talált ott, akik félleg-meddig már megkötötték az üzletet a húsz Horthy-kép szállítására. Értelhető volt felháborulása. Mert ezek szerint a zsidótörvény kizárólag a keresztény magyarokat sújtja. A zsidó egyszerűen megmutatja a fülháját s más igazolásra szüksége nincs. Ad, vessz, beszerez és szállít egyszerűen, mint zsidó... De a magyarnak az igazolások hosszú kálváriáját kell bejárnia annak bizonyítására, hogy fajtázta keresztény és hogy jó magyar... S mire mindezzel elkészült, a zsidók rég elhápolták előle az üzletet.

Hogy tudtak mégis odafurakodni ezek az élelmes fülhajasok? Nem valószínű, hogy olyan utakon, mint azok a hítsorsosok, akik az Erdélyi Párt irodájában kapnak oly kedvező magatartási bizonyítványt, hogy azt úttörőnek használhatják ki hasonló hivatalokban. Hiszen maga az új párttitkár írta még a saját felelőssége alatt megjelenő helyilapban, hogy ő mindig nagy előzékenységgel viseltetett a helybeli zsidósággal szemben s erős a gyánunk, hogy az előzékenység ez öntudatos hangoztatása éppen a pájeszes honpolgárok számára kiadott magyar hűségnyilatkozatokra vonatkozik. Az is nyilvánvaló, hogy honnan származnak az ajánlások ezekenél az egyre tömegesebben előforduló igazolási eljárásoknál. Tudomásunk van ugyanis egy jelenetről, ami ebben a párt helyiségben épp a napokban játszódott le. Egy kaftános, nyúlprémkalapos, fülhajas zsidó jelent meg az irodán és — nagyon ott-hon érezvén olt magát — követelő hangon kérdezte:

— Meg van már az a bizonyítvány?

— Micsoda bizonyítvány? — kérdezte az a hivatalos tényező, akinek nem volt tudomása a kaftános polgár erre vonatkozó kezdeményezéseiről.

— Hát a hűségi... Hogy én hű voltam a magyar nemzethez.

A hivatalos tényező vállvonogatva nézte végig a nem éppen magyar nemzeti öltözetben megjelent polgárt és vonakodott elintézni ügyét. De erre az mellatlankodva folytani fel.

— Micsoda beszéd?... Nekem van az a protekció! Engem a Hegedűs Nándor protekcsál...

Meddig fognak még ilyen befolyások érvényesülni és keresztény magyar érdekekkel szembehelyezkedni Nagyváradon? (j. b.)

## Rendelet a bab, hántolatlan borsó és lencse legmagasabb áráról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az árkormánybiztos rendeletet adott ki a bab, lencse és hántolatlan borsó legmagasabb árának a visszatért területeken való megállapítása tárgyában. A termelői vagy termelőtől vásárló gyűjtőkereskedői legmagasabb eladási ár, s az exportőrök legmagasabb vételára teljesen zárt kocsirakományban, nem lehet magasabb, mint az alant következő árak, amelyek mázsánként, pengőben értendőek:

A) Legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmazó fehér szokvány-bab, az állomás 39.60, gyöngybab 43.60, hosszú bab 46.60, lapos bab 46.60, gömbölyű fűrjhab 47.60, hosszú fűrjhab 45.60, barna bab 38.60, tarka bab 37.60, vegyes bab 36.60.

B) Legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmazó, natur sterilizált, kisszemű lencse ab állomás 40.60, középszemű 50.60, nagyszemű 62.60. Legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmazó, természeténél fogva zsisziki-

mentes lencse, kisszemű ab háromszéki, csiki és udvarhelyi állomás 48.60, középszemű, mely 20—55 százalékból 6 métermázsa vagy annál nagyobb szemeket tartalmaz, ab háromszéki, csiki vagy udvarhelyi állomás 58.60. Nagyszemű ab háromszéki, csiki vagy udvarhelyi állomás 70.60.

C) Legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmazó, hántolatlan sterilizált Viktoria sárga-borsó, ab állomás 50.60. Zöld express, ab állomás 40.60. A megállapított árak nettó súlyban, a vevő zsákjában történő átadásra vonatkoznak.

### A nyers sertésbőr és a műtrágya árának megállapítása

Budapestről jelentik: (MTI) Az árelenőrzés országos kormánybiztosa rendelettel megállapította a nyers sertésbőr legmagasabb árát. Ugyancsak megállapította a kormánybiztos a külföldről behozott káli műtrágya legmagasabb fogyasztási árát.

## Nemzetvédelmi keresszettel tüntetik ki azokat, akik törhetetlen magyar magatartást tanúsítottak a kommunizmus, vagy az idegen megszállás éve alatt

Budapestről jelentik (MOT): Magyarország főméltóságú kormányzója a „nemzetvédelmi kereszt” elnevezésű kitüntetést alapította azok részére, akik akár a magyarországi kommunizmus súlyos megpróbáltatásának idejében, akár a hazánktól elszakított és utóbb a Szent Koronához visszatért területeken, az idegen megszállás nehéz éve alatt, törhetetlen magyar hittel küzdöttek a hazánkat megcsontító és a nemzet gyengítésére törekvő erőkkel szemben s a magyarság és Magyarország felszabadítása érdekében életük kockáztatásával, önfeláldozó magatartást tanúsítottak.

Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság felhívja mindazokat, akik magatartásukkal a „nemzetvédelmi kereszt” elnyerésére igény jogosultságot szereztek, forduljanak az alábbi csoportok valamelyikéhez, ahonnan a szükséges űrlapokat és esetleg még szükséges felvilágosításokat megkaphatják:

Székely Hadosztály. Kratochvíll Károly altábornagy, vitéz Gergey Lajos tábornok. Hivatalos helyiség: Move, Budapest, VI. Podmaniczky utca 45.

Feldbachi Tábort és Bécsi Ellenforradalmi Csoport. Vitéz Bánó Kálmán altábornagy. Nemeslöthy Szabó Béla ny. tábornok. Hivatali helyiség: Országos Vitézi Szék, Királyi palota.

Vasutasok az egész ország területén. Dr. Jeger Károly MAV tanácsos. Hivatali helyiség: Fehérbáz Bajtársi Egyesület, Budapest, IV. Várház-körút 4 és Move, VI. Podmaniczky utca 45.

Belső Irredenta Szervezetek. Vitéz Bartha László tábornok, vitéz Somogyváry Gyula orsz. gyűl. képviselő. Hivatali helyiség: Budapest Székesfővárosi Vitézi Szék

Külső Irredenta Szervezetek és

Nemzetvédelmi Tevékenység. Folkusházy Lajos altábornagy. Budapest, Eötvös-tér 1. I. em. 4.

Keletmagyarország és Erdély. Adorján Imre és Botár Imre orsz. gyűl. képviselők Erdélyi Párt.

Mindazok, akik a fent felsorolt egyik csoporthoz sem tartoznak, forduljanak az Országos Nemzetvédelmi Bizottság elnökéhez, vitéz Magasházy László tábornok, orsz. gyűl. képviselő, Budapest, VIII. Eszterházy-utca 30 szám.

### Olasz lap cikke a magyarországi tatárjárás hétszáz esztendő fordulójáról

Róma. (Stefani.) A Correspondenza megemlékezik arról, hogy hét századdal ezelőtt volt a tatárjárás, amely elpusztította Magyarországot. A magyar nemzet megemlékezik erről az egyik legdicsebb évfordulóról, amelyhez a legkeményebb megpróbáltatás és legdicsebb feltámadás emléke fűződik. Csak egy olyan nagy áldozatokra kész nép tud a pusztulástól felemelkedni, mint a magyar. Magyarország ebben a században is 20 és néhány évi büszke öntudattal és hittel viselte az embertelen megpróbáltatásokat és mint mindig, ebből a megpróbáltatásból is megfiatalodva került ki.

**FERENC JÓZSEF**  
KESERŰVIZ

**KORONA Mozgó**

Telefon: 13-51.

Sas palota

**Óriási siker**

**Mária két éjszakája**

Szilágyi Szabó Eszter főszereplésével a legérdekesebb témájú magyar film

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. — Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné, olcsó helyárakkal.

# A városi telepek rendezésének módja

Irta: Urszinyi Pál főmérnök

Megyeri Ferenc kartársam, a „Magyar Lapok” december hó 31-iki számában „Uj Nagyváradi arca” cím alatt felsorakoztatja azokat a tennivalókat, amelyeket Nagyváradi városrendezése keretében végre kell hajtani a város szépítése, közlekedésének javítása és fejlődésének egészséges nyugati színvonalúvá tétele érdekében.

Megállapításai annyira komoly szükségességek, hogy a városrendezési terv elkészítésénél feltétlenül teljes egészében programba veendő.

Megyeri Ferenc a tennivalók között harmadik helyre tette a telepek rendezésének kérdését, megjegyezve, hogy ez a legkényesebb feladat. En a megoldandó feladatok között első helyre tenném ezt azzal a megjegyzéssel, hogy ez a legsürgősebben megoldandó feladat és pedig azért, nehogy a telepek további benépesedése a meglevő egészségtelen keretek között folytatódjon.

A telepek keletkezését csak részben lehet a forradalom utáni idők rosszul sikerült lakáspolitikájának és az akkori időkben a városra nehezedett románosítási törekvések, avagy az 1921. év nyarán megjelent agrárreform számlájára írni.

Az egészségtelen telepek legnagyobb része azáltal jött létre, hogy sok ingatlanulajdonos üzérkedés céljából, hatósági támogatással elparcellázta ingatlanát, egyetlen esetben sem gondoskodva a közüzemek létesítéséről.

A hatósági támogatás erkölcsatlensége abban nyilvánult meg, hogy sok parcellázást olyan árvízjárta mély területeken engedélyezett, amely területek a városi csatornahálózatba soha be nem kapcsolhatók, mint például a vízműtelep és Pecze melletti telepek, vagy oly magas fekvésű helyeken, ahová a városi vízvezeték víze nyomással fel nem vezethető és amely helyek messze kívül fekszenek a városi csatorna hálózaton.

A telekvásárlók kizárólag szegény emberek voltak, akiknek még akkor sem lett volna tehetségük közműveket létesíteni, ha például azok létesítésének nem lenne műszaki akadályai.

A becsapott falusi leányzóval nem lehet tehát a tandíjat megfizetni!

Sőt nehogy a városnak kelljen drága tandíjat fizetnie a múlt bűneiért, egyedül helyes megoldás Megyeri Ferencnek az az okos javaslata, hogy mindazokat a telepeket, melyeket közművekkel ellátni nem lehet és ezért akadályai a város egészséges fejlődésének, továbbá azokat a telepeket is, melyek feleslegesen külterjessé növelik a várost és közművekkel való ellátását lakosai nem bírják el, azokat meg kell szüntetni.

A szegény ember tulajdonosok nem fognak károsodni, ha kis vagyonszájukért kártérítést kapnak és áttelepítik őket a városnak közművekkel ellátott részébe.

A telepek rendezése véleményem szerint nem történhetik meg másként, minthogy a sok telep közül kiválasztják azt, vagy azokat, amelyek legalkalmasabban bekapcsolhatók a város rendezésébe. A kiválasztott telepeket a város költségén azonnal el kell látni az összes közművekkel és a megszüntetett telepek lakói csak ak-

kor telepítendő oda.

A város erre a célra kap hosszulejratu kölcsönt, mert a közművek jóvelmet hajtának és a fenntartandó telepek lakói a felveendő kölcsönt szívesen magukra is vállalják.

Igy kell ellátni csatorna és vízvezeték hálózattal a nagyállomással szemben, a hegyen fekvő Nadányi, Tabéry, Gerliczy, stb. telepeket is, mert e városrészek közművekkel való ellátása már nem tűr további halasztást, csak azért sem, mert a hegyről lezuduló csapadékok vizek már több ízben csuszamlást okoztak a MÁV fővonalával párhuzamos utcán, veszélyeztetve a vasuti forgalmat. Nem halasztható tovább a városi strand és környékének, a Bunyitay liget melletti városrészeknek bekapcsolása sem a városi csatorna hálózatba, ha kell vízelvezéssel is, mert elképzelhetetlen könnyelmű és bűnös megoldás volt, hogy a strandfürdő összes szennyvizét a város feletti szakaszon egyenesen bevezették a Körösbe.

Sürgősen felül kell vizsgálni a multban engedélyezett parcellázások engedélyokiratait, annak megállapítására, vajjon nem voltak-e a parcellázások legalább részben kötelező közművek létesítésére és ha igen, ugy ott a közművek a parcellázások költségére hajtandók végre.

Sürgősen meg kell állapítani, hogyan és mit szabad a megtartandó telepeken építeni a város szépítése szempontjából.

Például a nagyállomással szemben levő, továbbá mindazokon a telepeken, ahol azt a telkek nagysága megengedi, csak villaszerű építkezést lenne szabad megengedni.

Bármit akarunk azonban ebben a városban csinálni, beleütközünk abba a ténybe, hogy nincsen városrendezési terv.

A városi mérnöki hivatal, annyira túl van terhelve az inségmunkák vezetésével, hogy nincsen ideje városrendezéssel és más komoly városi műszaki kérdéssel foglalkozni. Már pedig az inségmunkák még hónapokig, sőt évekig is eltarthatnak.

A városrendezési terv kidolgozása azonban nem várhat hónapokat sem! A tél elmúltával megindult munkák elbírálása a fent felsorolt telep rendezési munkálatok végrehajtása, stb., stb. megkövetelik, hogy a városrendezés főbb elvei legyenek legalább is befektetve.

A városi mérnöki hivatal vezetőjét nagyrészt azonnal mentesíteni kell az inségmunkák vezetése alól, mert fontos feladatok várnak rá, melyek nem tűrnek további halasztást.

Husz év mulasztásai ma olyan munkatempót kíván, amely nem engedi meg, hogy egy mérnöki hivatal vezetője olyan irányban legyen elfoglalva, amelyet más is meg tud oldani.

**A VISSZATÉRT RÉSEKRE IS KITERJESZTETTÉK A PENZINTÉZETI KÖZPONTRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOKAT.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: **A hivatalos lap január 10-iki száma közli a miniszterium rendeletét a pénzügyi központra vonatkozó jogszabályokat, amelyeket bizonyos kiegészítéssel kiterjesztenek a visszatért keleti és erdélyi országrészre,**

# Kihez kell fordulni a közönségnek a vármegyeházán a különféle hivatalos ügyekben?

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Vitéz Nadányi János alispán a napokban állította össze véglegesen a vármegye központi előadóinak ügybeosztását. — Az ügybeosztást teljes egészében közöljük, hogy a hivatalos ügyekben járó közönség minden esetben tudja, hogy kihez, melyik hivatalhoz kell fordulnia a vármegyeházán.

## Dr. Osvald János vm. főjegyző:

Vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak, továbbá vm. altisztek személyi és illetményi ügyei. Tisztviselői segély alap. Közüti ügyek. A közüti személyzet személyi és illetményi ügyei. Törvényhatósági szervezési ügyek. Viz, vám, vasút és posta ügyek. Gyakorolja a felügyeletet a segédhivatal személyzete felett. Részt vesz az üléseken és ellátja a th. bizottság és közigazgatási bizottság jegyzői teendőit. Jegyzője az igazoló választmány.

## Dr. Molnár Vince vm. II. főjegyző:

A fegyelmi választmány hatáskörébe tartozó I. és II. fokú fegyelmi ügyek. Rendbíróság ügyek. Közellátási ügyek. O. M. ügyek. Katonai ügyek. Jegyzője a th. kisgyűlésnek, a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának, az 1934. évi I. t. c. alapján alakított hármast bizottságnak.

## Dr. Mátyás Ferenc vm. II. főjegyző:

Közegészségügyi szervezés. Közegészségügyi személyzeti ügyek. Kórházi, betegápolási és társadalombiztosítási ügyek. Rókkant ellátási ügyek. Alispáni hatáskörébe tartozó fegyelmi ügyek. Központi választmányi ügyek. Jegyzője a központi választmányának és a közigazgatási bizottság közegészségügyi albizottságának.

## Dr. Csernák István vm. aljegyző:

Tüzrendészet. Légoltalmi és felszerelési ügyek. Halászati és vadászati ügyek. Elnöki ügyek kezelése. Az alispán által közvetlenül rábizott ügyek. A nagyváradi járás községeinek háztartási ügyei.

## Dr. Pódis Gábor vm. aljegyző:

Állampolgársági és illetőségi ügyek. Települési ügyek. Zsidó tanúsítványok kiállításai. Anyakönyvi és házassági ügyek. Névváltoztatás. Utlevél ügyek. Kivándorlási ügyek. Vármegyei gépkocsi ügyek. A vármegyei főjegyző által rábizott ügyek. Az érmihályfalvai, nagyszalontai járás községeinek háztartási ügyei. Jegyzője a közigazgatási bizottság utügyi albizottságának.

## Dr. Dávid Lajos vm. aljegyző:

Vármegyei háztartási ügyek. A berettyóújfalui vármegyei kórház és a berettyóújfalui Kulturház anyagi ügyei. Vármegyei és községi tisztviselők és egyéb alkalmazottak utiszámlái. Állami adóügyek. Gyámpénztári kölcsönök behajtásával kapcsolatos ügyek. Kezeli a házi pénztárt. Háztartási alap. A szalárdi és margittai járás községeinek háztartási ügyei. — Jegyzője a közigazgatási bizottság adóügyi albizottságának.

## Dr. Kiszely Aladár vm. aljegyző:

Közjóléti szövetkezeti ügyek és ezzel kapcsolatos közjóléti tevékenység. Jótékonyági ügyek. Kisegítő szociális munkaerők. Szegényügyek. Szegénysegélyezési ügyek. Szegényházi apclási és tartásdíj. Zöldkeresztes tejakció, eu-

korakció. Közjóléti alap. Vármegyei szegényalap. A székelyhídi járás községeinek háztartási ügyei.

## Dr. Paulinyi Vilmos vm. aljegyző:

Vallás és közoktatási, művészeti ügyek. Jótékonycélú előadások ügyei. Sport, propaganda ügyek. Egyesületi és alapítványi ügyek. Ipari és kereskedelmi ügyek. Bányá ügyek. Borfogyasztási ügyek. Házalási, italmérési ügyek. Lakásügyek. Piac és vásárügyek. Statisztika. Villamosítás. Telepengedély. Tanoncügy. Építkezési ügyek. — Iskolán kívüli népnevelési ügyek. Iskolán kívüli népnevelési alap. Testnevelési alap. Az elesdi és derecskei járás községeinek háztartási ügyei. Jegyzője a közigazgatási bizottság népoktatásügyi albizottságának és az érdekeltségi iskolai bizottságnak.

## Surducan Traján vm. aljegyző:

Kihágási ügyek másodfokon. Általános rendészeti, külföldi rendészeti ügyek. Sajtórendészet. Adománygyűjtési ügyek. Karhatalmi közbiztonsági ügyek. Mozgófénykép. Záróra. A cséfalai és biharkeresztési járás községeinek háztartási ügyei. Jegyzője a közigazgatási bizottság gyámügyi felelővitei külödttségének.

## Dr. Szabó László vm. aljegyző:

Általános mezőgazdasági ügyek. Mezőgazdasági szervezési ügyek. Földbirtokpolitikai ügyek. Gazdasági munkás és családügyek. Legeltetési társulatok és közbirtokosságok ügyei. Népház segélyek. Állattenyésztési ügyek. Parcellázás. Ebadó, állattenyésztési alap. A sárréti járás községeinek háztartási ügyei. Jegyzője a közigazgatási, telepítési és kisajátítási albizottságainak.

## Dr. Tunyoghy János vm. aljegyző:

Általános községi igazgatási ügyek. Község szervezési ügyek. Általános községi vagyonekezelési ügyek. Vármegyei tisztviselők, egyéb alkalmazottak, továbbá vm. altisztek és az utizményzet nyugdíj ügyei. Községi alkalmazottak személyi és illetményi ügyei. Nagyszalonta megyei város és a berettyóújfalui járás községeinek háztartási ügyei.

## Dr. Barcsay Károly vm. t. főügyész:

Főügyészi teendők.

## Nadányi Zoltán vm. főlevéltárnok:

Levéltári teendők.

## Dr. Heinrich Béla m. kir. t. főorvos:

Közegészségügyi és óvoda ügyek.

## Cs. Botskor László m. kir. főállatorvos:

Allatorvosi és állategészségügyi ügyek.

## Vármegyei számvétség:

Hivatalfőnök: Miklós Antal. Számvétségügyi ügyek.

## Wesselényi József vm. irodagazgató:

Törzskönyvi változások keresztülvétele, kivonatok kiállítása, arcképes igazolványok ügyei. Rendbíróságok, szabadságok, toloncutalványok, mezőri, pásztor és kertészkönyvek, továbbá a gazdasági cseledeknyelvek nyilvántartása és a politikai jogvesztettek nyilvántartásának vezetése.

Nagyvárad, 1941. évi január hó 1-én.

Dr. vitéz Nadányi János s. k.

alispán.

# H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**NAGYVÁRAD,**  
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,  
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő  
 Egyes szám ára 10 fillér  
 Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk  
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem  
 adunk vissza

## Szabó István prelátus, püspöki helynök arany- miséje

Budapesten, a Vörös Kereszt kórházba vonult vissza Szabó István prelátus, püspöki helynök, hogy pappászentelelésének és első szentmiséadójának 50 éves fordulóját csöndben, tisztelői és barátai körében megünnepelje.

Szabó István prelátus markáns pápi alakja, határozott férfias egyénisége szinte egybeforrott a szatmári egyházmegye és az egész magyarság életének utóbbi három évtizedével. Mint fiatal udvari pap, korán részt vett az egyházmegyei közigazgatásban, előbb Meszlényi, majd később Boromísa Tibor püspök mellett. Idestova két évtizedes helynöksége alatt soha meg nem ingó akaraterővel állott nehéz feladatainak felelős posztján. Szatmár keresztény magyarsága mindig biztos támaszpontjának tekintette ezt a megalkuvást és megálázkodást nem ismerő talpig férfit, kiváló papot és izzó lelki magyart. Felszabadulásunk után a magyar kormány éppen ezeket az értékeket ismerte el benne, amikor a főrendiház tagjává kinevezte. Szabó István prelátus visszavonultan, szűk baráti körben ünnepli ugyan azt az évfordulót, amely egy pap életében a legnagyobb eseményszámba megy, de lélekben, együttérzésben vele ünnepel az egyházmegye egész papsága, minden híve, a szatmári keresztény magyarság és mindenki, aki az önfeláldozó pápi lelkületet, a törhetetlen, megnemáldható magyarságot és férfiaságot értékeli és becsüli. Szabó István prelátus aranymiséje mindnyájunk bensősége, őszinte örömmünnepe.

A KORMÁNYZÓ MEGLÁTOGATTA CSÁKY ISTVÁN KÜLÜGYMINISZTERT. Budapestről jelentik: A kormányzó meglátogatta a Verebely-klinikán fekvő Csáky István gróf külügyminisztert. Tíz percig tartózkodott a külügyminiszternél és értesült a beteg állapotában beállott javulásról.

## Apollóban: Notre-Damei toronyőr

Értesítés. A katolikus híveknek szíves figyelmét felhívjuk, hogy a kapucinusrendi templomban minden kedden — kivéve ha ünnep keddi napra esnék — reggel 7 órakor Szent Antal tiszteletére énekes szentmise van, amelyre az összes katolikus keresztény híveket, de különösen a Szent Antal tiszteletét meghívjuk és szeretettel várjuk. A kapucinus rendház főnökség.

Magyar cserkészek részvétélváltára Baden Powell özevegéhez. Budapestről jelentik: (MTI) Baden Powell elhunytával kapcsolatban a magyar cserkészszövetség elnöksége részvétélváltatót küldött a Kenyában elhunyt főcserkész özevegéhez.

Eltemetett a hógörgeteg egy olasz járórt. Bernből jelentik: (Svájci Távíráti Iroda) A svájci—olasz határon a hógörgeteg maga alá temetett egy olasz határőr-járórt. A svájci hatóságok segédosztályokat küldtek a szerencsétlenül jártak megmentésére, de a 4 tagú járór közül 3 életét veszítette. Az olasz hatóságok őszinte köszönetüket fejezték ki a svájci hatóságoknak a segítségért.

JAROSS ANDORT GÉPKOCSI-SZERENCSETLENSÉG ÉRTE. Budapestről jelentik: Tegnap a bécsi országúton egy MÁVAUT társas gépkocsi összeütközött Jaross Andor volt miniszter kocsijával. A személygépkocsi az árokba zuhant és összetört. Jaross Andor könnyebb horzsolást szenvedett. Más sebesülés nem történt.

\* A kereskedők és iparosok továbbképző-könyvelési magyarlevezési, helyesírási és gyorsírási tanfolyama január 15-én kezdődik. Az érdeklődők a Kereskedelmi Csarnok irodájában vagy a Kereskedelmi Fiúiskola helyiségében jelentkezhetnek.

## Apollóban: Notre-Damei toronyőr

Súlyos vasuti szerencsétlenség Bulgáriában. Szófiából jelentik: (NTI) Dél-Bulgáriában összeütközött egy vegyesvonat a személyvonattal. 11 vasutas súlyos, kettő könnyebb sérülést szenvedett. Egyik súlyosan sebesült később belehalt sérülésébe. Négy sebesültnek az állapota életveszélyes.

Nem távolítják el a német gyermekeket a veszélyeztetett helyekről. Berlinből jelentik: (NTI) Ellentétes híresztelésekkel szemben illetékes berlini helyen nyomatékosan közölték, hogy a légitámadások által veszélyeztetett helyeken nem tervezik a gyermekek kényszer utján való eltávolítását.

A Nemzeti Munkaközpont felhívja az üvegipari munkásokat, hogy szakmai ügyben folyó hó 12-én 10 órakor a fűzes utcai munkásokthonban jelenjenek meg.

\* Okleveles tanár magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít, magyar nyelvi, helyesírási, valamint olasz nyelvi, gyors- és gépirási órákat ad. Beöthy Ödön utca 42, kapuval szemben.

## A vármegye vezetősége benyújtotta javaslatát a községi tisztviselők, valamint a községi és körjegyzők kinevezésének ügyében

Rövid időn belül megjelenik a kinevezésekről szóló belügyminiszteri rendelet

Nagyvárad. Saját tud. Mint megírtuk, a vármegye vezetősége a napokban a vármegyét érintő hivatalos ügyekben a fővárosba utazott. Dr. Cziffra Kálmán főispán, dr. vitéz Nadányi János alispán, dr. Osváld János főjegyző és dr. Barsay Károly főügyész csütörtökön este érkeztek vissza Nagyváradra.

A vármegye vezetőségének budapesti útjáról a következő felvilágosítást kaptuk a vármegyeházból:

A vármegye vezetőit községi szer-

zetés. Nagy Lajos nyug. rendőrkapitány 61 éves korában meghalt. Temetése szombat délután 3 órakor lesz a Haller kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

Svájcban leltározzák a cipőkészleteket. Bernből jelentik: (Svájci Távíráti Iroda.) A hatóságok elrendelték a különböző gyárakban, kereskedésekben és raktárakban lévő mindenféle cipőfajta leltározását. E célból valamennyi cipőkereskedést január 13-án és 14-én bezárták.

Rövidesen megalakul a francia véleményező kamara. Genfből jelentik: (Német Távíráti Iroda) Vichy-i jelentés szerint rövidesen megalakítják a véleményező (tanácsadó) kamarát. Az új alkotmány életbeléptetéséig ez a szerv látja el a parlament feladatát. Tagjainak névsorát 10—14 nap múlva teszik hivatalosan közzé. A véleményező kamarának 150 tagja lesz.

## Apollóban: Notre-Damei toronyőr

Téli gazdasági tanfolyam Berettyószéplakon és Székelyhídon. Nagyvárad. Saját tud. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület a közeljövőben két biharmegyei községben rendez téli gazdasági tanfolyamot a magyar gazdák számára. Berettyószéplakon január 19-én kezdődik a tanfolyam, míg Székelyhídon, az Érmellék központjában február hó folyamán kerül sor a tanfolyamra.

Ismeretterjesztő előadásorozat a „Gróf Széchenyi István“ állami Gépipari Középiskolában. Szombaton, január 11-én, este fél 8 órakor kezdődik a „Gróf Széchenyi István“ Állami Gépipari Középiskola ismeretterjesztő sorozatának első előadása. A megnyitós beszédet Szaday Sándor tanár mondja, Szontagh Gusztáv igazgató a „Végtelenség“-ről, a világegyetemről és az atomok csodálatos világáról tart előadást. Az iskola ifjusága szavalkókrussai teszi változatossá az előadást. Az ismeretterjesztő sorozat második előadása január 18-án lesz, amikor Belányi Imre tanár „A magyar feltalálók és a transzformátor feltalálása“ címen fog előadást tartani. Az ismeretterjesztő előadásokra mindenkit szeretettel meghív az iskola igazgatósága.

A budapesti

# MERINO

posztókereskedelmi r. t.

## Nagyváradon

Rákóczi-ut 3-ik szám alatti fióküzlete január elején megnyílt

## Sok magyar sinylődik még a román börtönökben

Bukarestből jelentik: Jelenleg sok magyar sinylődik a jilvai börtönben. Ott van még Jilván Papp István nagyváradi lakos, akit a románok tizenötévi börtönre ítélték, továbbá Szabó József máramaroszi lakos, volt vármegyei főjegyző, akit életfogytiglani fegyházra ítélték, Markos Béla gyergyócsomafalvi gazdálkodó, aki nyolc évet kapott, Domahidy Elemér, aki ugyancsak nyolc évet kapott, Polónyi László, akit öt évre, Zsótér László, akit három évre ítélték, Papp Zoltán budapesti lakos, akinek ügyében még tárgyalás sem volt eddig, Babos Gábor, aki három évet kapott, Moldoványi Ferenc nagyváradi lakos, akit öt évre, Ascher Károly nagyváradi lakos és Ascher Károlyné, akiket három-három évre, valamint 20 éves leányuk, akit egy évre ítélték és Czimmermann Mihály aradi lakos, akinek ügyében még nem volt ítélet.

## A letartóztatásban lévő vádlottak szabadlábra-helyezését kérték a nyilas bünper mai tárgyalásán

A bíróság a kérést elutasította

Az Esti Ujság írja: Budapestről jelentik: A törvényszék ötös tanácsa ma folytatta Kovarc Emil nyilaskeresztes képviselő és vádlott társai bűnyüének főtárgyalását. Herendi Ferenc Máv üzemi segédtszét vádlott kihallgatása során elmondotta, hogy sem a hungarista, sem a nyilaskeresztes párttal nem állott összeköttetésben. Wirth képviselő elküldte ugyan neki dedikált fényképét és levelet intézett hozzá, amelyben kérte, hogy a vasutasokat szervezze be, de ő a levélre soha sem adott választ. Rendőrségen tett vallomását kényszerűség hatása alatt tette meg.

A tárgyalás folyamán az egyik védő indítványt terjesztett elő és kérte a bíróságot, hogy a letartóztatásban lévő vádlottakat helyezze szabadlábra. A bíróság határozathozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után az elnök enunciólta, hogy a letartóztatásban lévő vádlottakat nem helyezik szabadlábra. A tárgyalás tart.

APOLLO Filmszínházban. Viktor Hugo halhatatlan remekművéből készült filmóriás

## A Notre-Damei toronyőr

CHARLES LAUGHTON lenyűgöző alakításával

## Megkezdik a lóvásárlást a honvédség lóvásárló-bizottságai

A m. kir. honvéd központi lóvásárló bizottság a honvédség részére a közép-erdélyi részeken melegvérű málhás lovakat és öszvéreket, a székelységben pedig 4-8 éves hátslovakat és géppuskás málhás lovakat vásárol. A hátslovak 600-800 pengőért, a géppuskás málhás lovak pedig a közép-erdélyi részeken és a partiumban 400-600, a székelyföldön pedig 500-650 pengős áron kerülnek felvásárlásra.

A vásárlás lebonyolítására bizottságok szállnak ki és pedig a következő községekbe és időpontban:

Január 14-én 9 órai kezdettel Választ községben.

Január 14-én 12 órai kezdettel Szamosújvár községben.

Január 15-én 9 órai kezdettel Bothen községben.

Január 15-én 12 órai kezdettel Besenyő községben.

Január 16-án 9 órai kezdettel Borogprund községben.

Január 16-án 13 órai kezdettel Naszód községben.

Január 17-én 9 órai kezdettel Galgó községben.

Január 17-én 12 órai kezdettel Zsibó községben.

Január 18-án 9 órai kezdettel Szilágybarla községben.

Január 18-án 11 órai kezdettel Sarmaság községben.

Január 20-án 11 órakor Vamfalva községben.

Január 20-án 14 órakor Tecső községben.

Január 21-én 9 órakor Barczánfalva községben.

Január 21-én 12 órakor Majszin községben.

Január 22-én 9 órakor Bártfalva községben.

Január 22-én 12 órakor Felsőbánya községben.

Január 23-án 9 órai kezdettel Hagymáslajos községben.

Január 23-án 11 órakor Remetemező községben.

A Székelyföldre menő bizottság a következő helységeken és időpontban végzi a vásárlásokat.

Január 15-én 9 órai kezdettel Sepsiszentgyörgyön.

Január 16-án 9 órai kezdettel Kézdivásárhelyen.

Január 16-án 13 órai kezdettel Beczk községben.

Január 18-án 9 órakor Csíkszentdomokos községben.

Felvásárlásra 4-8 éves lovak kerülnek és tekintve, hogy a megajánlott árak igen magasak, feltétlenül kívánatos, hogy Erdély magyar gazdái minél nagyobb számmal hajtsák fel ezekre a vásárookra az alkalmas lovakat. Tenyésztési szempontból természetesen helyesebb csak paripákat eladni, amennyiben leromlott állatállományunk feljavítása érdekében a tenyésztésre alkalmas kancákra igen nagy szükség van.

## A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara fontos tájékoztatója

**Anyagigénylések láttamozása.** Az anyagigénylések, amennyiben kereskedők és később nem gyári jellegű üzemek igénylései, az illetékes kereskedelmi és iparkamara, illetőleg a m. kir. kereskedelmi hivatal kirendeltségének javaslataival látandó el, hogy a bizottságok az elbírálásnál támpontokkal bírjanak. Olyan gyári jellegű iparüzemek igényléseit, amelyek a m. kir. kerületi iparfelügyelőségek ellenőrzése alá tartoznak, ezekkel a hivatalokkal láttamozandók. Az iparfelügyelőségeknek igazolni kell azt, hogy az üzemek milyen munkás létszámmal dolgoznak, a szobánforgó cikkre üzemük folytatása végett feltétlenül szükségük van s hogy az előző évben ugyanebben a cikkben mennyi volt az üzem fogyasztása. Akikre vonatkozólag a kereskedelmi hivatal kirendeltségei az összes információs adatokat már egyszer beküldték s így a bizottságnál azok már is értek, nincs szükség minden egyes újabb igénylésnél javaslatra.

**A nyilvános étkezőhelyeken kiszolgálható ételek korlátozása.** A 119646-1940. K. K. M. számú rendelet 3. szakaszában foglalt rendelkezések alkalmazása szempontjából nincs akadálya annak, hogy az olyan vendéglőkben, amelyeknek területileg teljesen különálló kétféle jellegű (luxus és polgári söröző), de egy közös konyhával rendelkező üzlethelyisége van, az említett két helyiségben külön-külön két-kétféle egytál étel legyen kiszolgálható.

**A petroleum nagykereskedők kijelölése.** Azok a petroleumkiskereskedők, akiknek telepe (üzlete) olyan petroleumnagykereskedői körzetben van, ahol a petroleumnagykereskedők kijelölése megtörtént, a kijelölés közzétételétől számított legfeljebb 30 napig adóköteles petroleumszükségletét attól a petroleumnagykereskedőtől is beszerezheti, akinek petroleumnagykereskedői jogosultsága a kijelölésnél történt mellőzés folytán megszűnt. (125.745-I.-b. 1940. K. K. M.)

**Pályázat ipari munkásjutalmakra.** Az iparügyi miniszter 1941. évre pályázatot hirdet olyan kifejezetten ipari üzemekben foglalkoztatott iparosoké vagy más ipari munkások 100-100 pengővel és oklevéllel való kitüntetésére, akik ötvenedik életévüket már betöltötték és igazolni tudják, hogy legalább 25 éve megszakítás nélkül állanak ugyanazon munkaadó szolgálatában. A kérvényhez csatolni kell a munkakönyvön és hatósági erkölcsi bizonyítványon kívül a munkaadó nyilatkozatát arról, hogy a pályázó alkalmazásának egész ideje alatt kifogástalan és nemzetközön magatartást tanúsított. Akik már a múlt években jutalomban részesültek, a pályázatban részt nem vehetnek. A kéri-

vényeket megfelelően felszerelve, 1941. február 1-ig kell az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál benyújtani.

**A vállalati étkezdék, menzák stb. egytál étel kötelezettsége.** A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 119-1940. K. K. M. számú rendelete mindazokra a közületi és magánvállalati étkezdékre, menzákra, stb. is kiterjed, amelyek az ételek kiszolgáltatását iparszerűen végzik. Ellenben nem terjed ki az idézett rendelet azokra a menzákra, amelyekben az ételeknek kiszolgáltatás nyereség elérésének teljes kizárásával, karitatív alapon történik és jótékonyág gyakorlásának minősül. Idézett rendelet önként értetődően a „buffet”-ekre, helyesebben a buffet-vendéglőkre is kiterjed.

**A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 114.290-I.-b.-1940. sz. rendeletével tudomásul vette azt az évek óta érvényesülő gyakorlatot, amely szerint a dohányárusok egy pengő 50 filléres bolti árig, egyenlő időközönként megjelenő heti és havi folyóiratokat és regénysorozatokat árusíthatnak.**

**Kereskedésre szóló iparjogositvány alapján ügynöki ipar nem folytatható.** Az ügynöki ipar iparjogi szempontból a kereskedéstől teljesen különálló, sajtósági ipar, amelynek gyakorlásához külön erre szóló iparjogositványra van szükség. A kereskedő ennél fogva egy több kereskedelmi szakmára szóló iparjogositványa alapján a szakmája üzletkörébe tartozó áruk adásvételének közvetítésével iparszerűleg foglalkozhatik. Amennyiben a kereskedő az adásvétel mellett az adásvétel közvetítésével is foglalkozni kíván, ezt a tevékenységét csak akkor folytathatja, ha erre külön szabályszerű iparjogositványt szerez. (103.656-H-1940. K. K. M.)

## A kereskedő tanonciskola visszaállítását kéri a nagyváradai kereskedők

Mintegy két éve annak, hogy a román kormány a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok, mint a kereskedők érdekképviselete által fenntartott kereskedő tanonciskolát becsukatta. Az indok természetesen mint sok ilyen esetben államellenesség és megbízhatatlanság volt. A kereskedő tanoncok a miniszteri rendelet alapján az ipari tanonciskolába jártak és e két év alatt hiányos tanításban részesültek. Természetesen más kiképzést kell adni a kereskedő tanoncoknak és mást az iparos tanoncoknak.

A visszacsatolás után kormányintézkedés történt az iskolák működésére vonatkozólag. Az iparos tanonciskolát ismételtelen megnyitották, de a kereskedő tanoncok oktatására vonatkozólag még eddig semmiféle intézkedés nem történt. A nagyváradai Kereskedelmi Csarnokhoz több beadvány érkezett a kereskedők részéről ebben az ügyben és a kereskedők számtalanszor sürgették a Csarnok vezetését, hogy az érdekelt hatóságoknál interviuáljon a kereskedő tanonciskola megújításáért. A Csarnok részéről Horváth Árpád előök és dr. Kallás László főtitkár tegnap beadvánnyal fordultak a kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz, a polgármesterhez, a Kereskedelmi és Iparkamarához. A beadványban rámutatnak arra, hogy a magyar kereskedő generáció nevelése éppen egy olyan kereskedelmi jellegű városban, mint Nagyváradon, igen fontos szereppel bír. Megemlítik, hogy azok a kereskedő tanoncok, akik az utóbbi években az ipari tanonciskolába voltak beoszt-

va, sem a magyar nyelvben, sem a magyar nemzeti tantárgyakban nem nyertek oktatást, ezért ismereteik hiányosak. Most az a helyzet, hogy a kereskedő tanoncok sehova sem járnak és egyáltalában nem nyerne semmi-féle oktatást és kiképzést. A Csarnok vezetősége tehát kéri az érdekelt hatóságokat, hogy mielőbb nyissák meg a kereskedelmi tanonciskolát.

## Fontos felhívás a fűszer, vegyes, szatócs és tűzifakereskedőkhöz

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok közleménye:

A cukor, petroleum és tűzifa kiskereskedői kijelölés iránti bejelentések legkésőbbben a mai napon eszkezlendők. Titkári hivatalunk megfelelő nyomtatványokat boosát a tagok rendelkezésére, azokat kitöltjük és az I. fokú iparhatóságokhoz, az előirt időben továbbítjuk. Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy a kérvény teljes kitöltése érdekében iparigazolványukat vagy Kereskedelmi és Iparkamarai cégbejegyzési okmányukat hozzák magukkal.

## Magyar alpolgármestere lesz Szabadkának

Belgrádból jelentik: (MTI) Szabadka város politikai kérdéseinek és a város vezetőség ügyeinek megoldásában ismét időszerűvé vált az ottani magyarságnak arra irányuló kívánsága, hogy a város alelnöki, illetve alpolgármesterei tiszttségét a magyarságnak adják át. Szabadka vezető politikai személyei tekintetében a város a magyarságnak lélekszámára, jogosnak ismerik el ezt a kívánságot. A város elnöke (polgármester) máris tárgyalást folytat ilyen irányban. Szabadka magyarságának kívánságáról értesítette a kormányt és a béni hivatalt.

Telefon: 18-01.

**Belvárosi Mozdó**

Telefon: 18-01.

Csupa derű. 2 órai kacagás.

## FLORIDAI KALAND

A legbájosabb amerikai film vigjáték.

Főszerepben: Két nagy világsztár CARY COOPER és MERLE OBERON  
Pesti hatalmas sikere után, elindul meghódítani Várad közönségét.

## Greguss Zoltán levele a Magyar Lapokhoz

Az alábbi levelet kaptuk Greguss Zoltántól, a budapesti Vígyszínház művésztől:

A Magyar Lapok Tekintetes Szerkesztőségének

Nagyvárad.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Bár az öntudatos színész illendőségéből soha nem válaszol a nyilvánosság előtt kritikákra, mely a bírálat szuverén joga minden időben, ezért csak tiszteletteljes levélben keresem fel Szerkesztő urat, Nagyvárad előadástémáival a „Magyar Lapok”-ban úgy a kritika, mint a társadalom egyes m. t. tagjai részéről elhangzott véleményre nemcsak színesi reputációm, hanem művészi feljegyzésem szempontjából is válaszolnom kell. Ez a válasz nem akar védekezés lenni. Talán — engedjék meg — inkább felvilágosítás. A „Magyar Lapok” kritikáiból az hangsúlyozódott ki, hogy én művészi törekvésem háttérbe szorítása mellett bizonyos világnézeti szempontból állítottam össze műsoram egyes részeit. Mindezekkel szemben leszögezni kívánom azt, hogy én 14 éve szavalom ugyanazokat a verseket, úgy Budapesten, mint az ország más városaiban, melyeket nagyváradi fellépésem alkalmával is elmondottam. Ezeket a verseket a budapesti főkapitányság engedélyügyi osztálya cenzurázta meg és azok egyrészt még a legutóbbi Szilveszter alkalmával a magyar Rádió is közvetítette.

Annnyira túl vagyok minden világnézeti vitán, művészi elfoglaltságom, hála az Istennek, annyi munkát ad, hogy verseim megválogatásánál a közönség művészi kiszolgálásának egyetlen célja vezet és az, hogy a közönség szeretetét a magyar klasszikusok állandó ébrentartásával háláljam meg. Ezt diktálja minden időben megalkuvás nélküli magyarságom és keresztény hitem. Ha pedig egyszer a Muzsának el kellene hallgatnia és a Hazá hívna kötelesség teljesítésére, hamarabb lennék ott, mint azok, akiket Gyóni Géza „hosszú csahos nyelvvel hazaszeretőknek” aposztrófál.

Egyebekben, ha nekem a „Magyar Lapok”-ban megjelent, különben tiszteletreméltó nyilatkozatok szerint kelene elipazodnom, akkor sodródnom a legnagyobb zavarba. Az egyik nyilatkozat szerint Petőfi „Bánk bán”-ja, amit elmondottam, tetszett a közönségnek. A másik nyilatkozat kifogásolta a vers elmondását. Egy harmadik nyilatkozat azt ajánlja, hogy miért nem szavaltam el inkább Ady-nak „Felszállott a páva a vármegyházára” c. verset. Végvári és Gyóni Géza verseinek előadását a budapesti közönség, többek között a Frontharcosok kérik tőlem minden alkalommal. El is mondom őket. Viszont a Nagyváradon ajánlott „Felszállott a páva” c. verset Budapesten nem mondhatom el. Hát méltóztassék megmondani, hogy én szegény színész, akinek a művészet a kenyeré, ezek után mit csináljak? Azért én tudom, hogy mit csináljak! Azt, amit eddig alázattal szolgáltam a magyar kultúrát, költészetet, minden ellentmondó tekintet és pertállás nélkül, csak a tiszta művészetért. Egyes nyilatkozatok a korábbiakos Reményik Sándornak (Végvári) versét kifogásolták. Talán meg kérték kérdem Reményik Sándort, a kiváló költőt, hogy neki mi a véle-

ménye a saját verséről. Elmondható-e ez ma Erdélyben minden veszedelem nélkül, vagy sem? Kifogásolták Petőfit, Adyt, sőt még Villont is. A legjobb és legőszintébb Villont: A Testamentumot. Ugy láttam, az előadás tetszésnyilvánításából, hogy az előadó és a közönség egyetértett abban, hogy ez az igazi Villon.

Végül szolgáljon hálám Nagyvárad város színházi közönségének, amely megértett és elismerésével tüntetett ki. Hazafias üdvözléssel:

Greguss Zoltán,  
a budapesti Vígyszínház tagja.

A Greguss Zoltán egyénisége, művészete iránt érzett tiszteletből közöltük le a fenti levelet. Ha jóhiszeműségében nem is kételkedünk, fenntartjuk azt az állításunkat, — amit véleménykülönbség nélkül minden nyilatkozat egyformán hangsúlyozott — hogy műsora nem volt szerencsés kézzel és tapintatosan összeválogatva. Mindennel jobban bizonyítja ezt az a körülmény, hogy a közönség, amely a színházat ebből az alkalomból zsűfólásig megtöltötte, maga is tendenciát vélt felfedezni az egyes műsor-számokban s a művészek nem egy szavallata — a viharos tetszésnyilvánítás mellett — tüntetésszerű jelenésekre adott alkalmat. Ez pedig nem a „klasszikusoknak”, nem a költőknek, sőt még nem is az előadó művészetének szólt, hanem annak a félre nem érthető célzatosságnak, amely az egyes verseknek más hangsúlyt, más értelmezést adott a mai körülmények között. Nem bizonyít semmit, hogy azoknak, akik a lapunkban közölt nyilatkozatokat adták, az előadottak közül más-más költemény tetszett, vagy más verseket is szerettek volna hallani. Elzárva egyéniség, izlés és felfogás dolga s annál jobban kidomborítja azt az egységes felfogást, amit minden nyilatkozatadónk egyformán kimondott, hogy a műsor abban a formában, ahogyan összeállították, nem éppen művészi, sokkal inkább világnézeti, sőt politikai színezetű következetességet is elárult, célzatosnak tünt, de legalább is félreértésekre és belemagyarázásokra adott alkalmat.

Reméljük, hogy legközelebb szerencsésebb körülmények között üdvözölhetjük ebben a városban Greguss Zoltánt. Ugy tudjuk ugyanis, hogy legközelebb Herczeg Ferenc *Bizánc* című drámájában lép fel a Szigligeti színház színpadán. Örömmel és szeretettel várjuk.

\*\*\*\*\*

**A mozgóképszínházak műsora**

APOLLÓ: A NOTRE DAMEI TORONYÓR.

BELVÁROSI: FLORIDAI KALAND.

KORONA: MARIA KÉT EJSZAKAJA

**Frenczel Sándor**

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkeregetés

Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

## SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Pénteken este 8 órakor: Patkós Irma a budapesti Fővárosi Operettszínház primadonnájának és v. Molnár Iván a Magyar Színház bonvivantjának vendégfellépéssel: **Viktória**. Rendes helyárrakkal. A bérletben.

Szombat délután 4 órakor filléres helyárrakkal: **Rozmaring**. Operett újdonság. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, néhány 5 személyre 4 pengő.

Szombat este 8 órakor: **Viktória**. — Patkós Irma és v. Molnár Iván vendégfellépéssel, rendes helyárrakkal B bérletben.

Vasárnap délután 4 órakor: **Viktória**. Patkós Irma és v. Molnár Iván vendégfellépéssel. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este 8 órakor: **Viktória**. Patkós Irma és v. Molnár Iván vendégfellépéssel. Rendes helyárrakkal. Hétfő este 8 órakor: **Tokaji aszu**. — Félhelyárrakkal. A bemutatkozó előadás parádés szereposztásában.

\*\*\*\*\*

## RÁDIÓ

SZOMBAT, JANUÁR 11.

6.40 Ébresztő Torna. Étrend. Hang-  
lemezek.

10.20 „A magyar újságírás fiataloká-  
ból.” Zsoldos Benő felolvasása.

10.45 „Mit nézzünk meg?” A brige-  
tői törvénytáblát a Nemzeti  
Múzeumban. Ismerteti dr Rad-  
nóti Aladár. Felolvasás.

12.10 Kurina Simi cigányzenekara.

13.30 Hanglemezek.

15.20 A Rádió Szalonzeneke-  
re.

16.10 „Diákok közt az intézetben.”  
Közvetítés a gödöllői premon-  
trei rend iskolájából.

17.15 Rácz Béla cigányzenekara muz-  
sikál. Nyári Józsi tárogatózik.

18.30 Dohnányi: fiz-moll szvit. (Csí-  
kágió szimfonikusok, vez. Fre-  
derick Stock.) Hanglemez.

19.20 „Szép Ilonka.” Vörösmarty Mi-  
hály versét elmondja Abonyi  
Géza. A kísérőzenét szerezte  
Losonczy Dezső. A Rádió Szal-  
onzeneke-  
reát vezényli Bertha  
István.

10.35 Közvetítés a Magyar Színház-  
ból. Gyergyói dal. Zenés játék,  
három felvonásban.

Az előadás után kb.

22.45 Tánclemezek.

23.20 Lakatos Tóni és Lakatos Misi  
cigányzenekara muzsikál. (Kül-  
ső közvetítés.)

Budapest II.

17.15 Két kiló élőhal. Thury Zsuzsa  
elbeszélése.

17.40 Első Budapesti Citerakör. Ve-  
zeti Bundschuch István.

18.10 Tánclemezek.

18.30 A földművelésügyi minisztérium  
mezőgazdasági felőrája.

19.00 Szórakoztató hanglemezek.

20.00 Hírek.

20.10 Ügetőversenyeredmények.

20.20 Lakatos Tóni és Lakatos Misi  
cigányzenekara muzsikál, Horti  
Lajos énekel. (Külső közvetí-  
tés.)

21.20 Halál és megdicsőülés. Strauss  
Richard szimfonikus költemé-  
nye. (Filadelfiai szimfonikus  
zenekar, vez. Stekowski.) Hang-  
lemez.

21.40 Időjárásjelentés.

## Apróhirdetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek  
25% kedvezmény

Megnyilt a

„Belvárosi zenede”  
magánintézet  
hegedű, zongora, ének, cselló, elmá-  
leti tanszakkal, Nagy Sándor u. 6. 4/4

Lakás

Utcai butorozott szoba 1 vagy 2 sze-  
mély részére kiadó. Keményné, Szent  
János utca 33. szám.

Keresek központban modern kétszo-  
bas, fürdőszobás lakást. Címzet kiadó-  
ba kerek. 472

Adás-vétel

Arubódé eladó a Széles utcai piacon  
Erdeklődni Halász utca 23. 444

Wertheim kasszáit megvételre kere-  
sek. Vitez u. 106. 484

Fűszerüzlet berendezés, majdnem új  
olcsón eladó. Beöthy Odón u. 50. ajtó  
3. szám. 483

Singer varrogép, karikahajós eladó.  
Eötvös József (v. Múzeum) utca 11. 482

Világosra festett, nagyon szép kom-  
binált szoba, két személyes rekamié-  
val, teljesen új, eladó. Alapi u. 1., aj-  
tó 2, délután 3-ig. 477

Eladó 4+1 csöves Standard rádió  
igen olcsó alkalmi áron. Ugyanott egy  
benzin forrasztólámpa is eladó. Meg-  
tekinthető délután 3-4 között: Vörö-  
smarty (Kórház) u. 23. (felső csangó) 473

Különféle

Figyelem! Megnyilt a Fekete Maa-  
ka vendéglő, ahol kellemesen szór-  
akozhat. Szombat este disznótoros va-  
csora, estétől állandóan zene. Izletes  
borok, szolid árak. Szives pártfogást  
kér Bogdányi, Teleki utca sarok. 475

Elcserélném 3+1 lámpásos rádiómat  
hasonló telepessel. Állami iskola, Bi-  
har. 478

Német nyelvtanfolyam kezdődik  
„Berlitz” módszerrel, kezdőknek és  
haladóknak. Karl Gross Bazárépület-  
ben, Japport felett. Jelentkezések na-  
ponta 2-4-ig. 471

Elcserélném 750.000 leles házamat  
Piski (Simeria) Nagyváradon, Serván,  
Árvaház utca 5. 465

Allást nyec

Szabóságédeket és varróláncokat  
azonnalra felvesz Csüllög, Kart u. 4. 476

Kifutó fiú felvétetik Lukács György  
u. 1. Damós. 479

Tarhonya készítésben jártas asszonyo-  
kat felveszek. Boros csemege üzlet, Rá-  
kóczi ut 9. 469

Allást keces

Az összes kertészetről vizsgázott  
kertész és szőlőkezelő, rendes kerté-  
szet, úgy szőlészetenben, biztos ered-  
ménnyel jártas, önálló vezetői állást  
keres. Ajánlatot és leveleket kérem e-  
lap kiadóhivatalához „Diszgyümölcs-  
fa szerelés” jelígre. 481

Elveszett

Elveszett Tunului u. 2. sz. alatti  
vendéglőből kabát, zsebében iratokkal  
és váltóval. Megtaláló hozza az irato-  
kat a vendéglőbe. 480

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:  
Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc  
szent László-nyomda Rt  
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.  
kőrtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi  
Dezső-utca 8. szám.